

III. Til Ændringsforslagene 3 og 4 (til Lovforslagets §§ 3 og 4).

Ændringsforslag 4, 1ste Sætning: „Lovlige Strejker og Lockouter rammes ikke af Bestemmelsen i § 3“ kan udgaa, naar § 1 affattes som ovenfor foreslaaet, idet Tilføjelsen af Ordet *utilbørlig* i § 1 gør anførte Ændringsforslag 4, 1ste Sætning, unødvendig. Men ganske bortset herfra er denne Udtalelse om lovlige Strejker og Lockouter dels unødvendig, idet Domstolene aldrig vil falde paa at ramme de almindelige Strejker for højere Løn og bedre Arbejdsvilkaar, der i de sidste Menneskealdrer har været anset for lovlige i dansk Ret, og dels egnet til at skabe betydelige Fortolkningsvanskeligheder, naar Spørgsmaalet om, hvad der skal forstaaes ved en „*lovlig*“ Strejke, skal afgøres. Man bør lovteknisk ikke skabe Tvivl, hvor der hidtil ikke har hersket Tvivl. Den anden Del af Ændringsforslag 4 om Forfølgelse og Boycot mod Enkeltmand hører hjemme under § 3 og maa nøje behandles i Forbindelse med de dør nævnte Handlinger.

Herefter kan Undersøgelsen samles om Ændringsforslag 3. Det er ikke rationelt eller retfærdigt at begrænse Ansvaret for Boycotting og anden Forfølgelse til det i § 1 nævnte Omraade, altsaa til en Boycotting eller Forfølgelse, der anvendes til Hævdelse af en i kollektive Aftaler fastsat Indskrænkning af Erhvervsfriheden. En Boycot f. Eks. iværksat mod visse Arbejdere af et stort Enkeltmandsforetagende bør ogsaa rammes af § 3 (se ogsaa Bemærkningerne til Lovforslagets § 3). Enhver Henvisning i § 3 til § 1 bør derfor undgaaes. Paa dette Punkt har Lovforslagets Affattelse Fortrin. Paa den anden Side bør formentlig ogsaa her, ligesom i § 1, Ændringsforslagets kortere Udtryksmaade foretrakkes. Men der maa sondres skarpt mellem den *almindelige* Regel mod *al Boycotting* og anden Forfølgelse og en eventuel *særlig* Regel om den *enkelte Boycotart*, der bestaar i at ville tvinge nogen til at indgaa eller blive i en Organisation, og som omtales i Ændringsforslag 3's 3die Sætning.

1. Den *almindelige* Regel, der bør staa som 1ste Stykke af § 3, maa, idet Ordet „*utilbørlig*“ indsættes, ligesom det er foreslaaet i § 1, formentlig herefter affattes saaledes:

„Enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse — derunder Boycotting — af den enkelte, som tilsigter utilbørligt at begrænse den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, er ulovlig og paadrager, foruden Erstatning for den Skade o. s. v.“

Hvis man, som Ændringsforslag 3, uden nogen Begrænsning — og ikke saaledes som Lovforslaget og som her foreslaaet ved Ordet *utilbørligt* — altsaa ganske i al Almindelighed forbyder Boycotting og anden Forfølgning, vil man ramme alt for vidt og langt videre end dansk Domspraksis hidtil og langt videre end hidtil nogen anden fremmed Retspraksis eller Lovgivning har gjort i Indskriden overfor Boycotting og lignende Forfølgelse.

Dansk Domspraksis har saaledes ramt som utilbørligt Indgreb i den enkeltes Erhvervsfrihed, at en Organisation, Selskab o. s. v. vidt og bredt gennem Dagspressen, Løbesedler, Cirkulærer, altsaa *udenfor en Forenings Medlemmer* opfordrer til at boycotte en Person (være sig Arbejder, Fabrikant, handlende, Gaardejer eller andre), se saaledes Domme i Ugeskrift for Retsvæsen 1892, 306; 1903, 387, 1904 A. 435 og 1922, 132. Den eneste positive Undtagelse herfra er hjemlet i Lov Nr. 536, 4. Oktober 1919, § 5 B. 2. Hvis Boycottopfordringen derimod holdes strengt *indenfor en Forenings Medlemmer* og ikke indeholder usandfærdige Meddelelser om den boycottede, er den anset for retmæssig af vore Domstole, se f. Eks. Ugeskrift for Retsvæsen, 1906, 685; 1911, 639; og det samme har tyske, franske og engelske Domme statueret. Hvis man nu fastholdt Ændringsforslag 3's ganske almindelig holdte Forbud, vilde man uden Forskel ramme al Boycotting, baade indenfor og udenfor en Organisations Rammer. Man vilde derved skyde betydeligt over Maalet og uden Tvivl ramme megen fuldt berettiget Boycotting. Erhvervslivets Organisationser kan vanskelig undvære Boycottingen indenfor Organisationernes Medlemmer. En Handelsforening, Haandværkerforening, Arbejder- og Arbejdsgiverforening o. lign. maa have Ret til at rundsende til deres Medlemmer sorte Lister over henholdsvis illoyale Reklamemagere, usolide eller insolvente Kunder, usolide eller uordentlig betalende Arbejdsgivere, over drikfældige og forsømmelige Arbejdere o. s. v. Vore Domstole synes derfor her at have truffet den rette Grænse, og en ganske almindelig holdt Lovregel vilde sikkert volde megen Fortrød.